

Embargo den 14 december 2022 kl. 00.05

Betydande regionala skillnader i barns och ungas fysiska funktionsförmåga

Den fysiska funktionsförmågan hos elever i årskurs 5 och 8 i den grundläggande utbildningen ligger på samma nivå som året innan. Omkring 40 procent av eleverna kan ha svårigheter att orka i vardagen på grund av sin funktionsförmåga, framgår det av 2022 års Move!-mätningar. Det finns dock betydande regionala skillnader i resultaten. Det är viktigt att i fortsättningen främja barns och ungas funktionsförmåga och fysisk aktivitet i samarbete mellan välfärdsområdena och kommunerna.

Move!-mätningarna av den fysiska funktionsförmågan genomförs som en del av gymnastikundervisningen för elever i årskurs 5 och 8. Mätningarna består av sex moment som mäter uthållighet, muskelkondition, rörlighet och motoriska färdigheter.

I den riksomfattande Move!-datainsamlingen hösten 2022 rapporterades mätresultat för cirka 107 000 elever. Centrala resultat och iakttagelser från höstens Move!-mätningar:

- **Nationellt sett ligger den fysiska funktionsförmågan hos cirka 40 procent av eleverna på en nivå som kan göra det svårare att orka i vardagen.** Det riksomfattande läget har hållits på samma nivå som föregående år och förändringarna är små.
- **Resultaten varierar betydligt mellan både kommunerna och välfärdsområdena.** I landsbygdkommunerna finns det fler elever än i de urbana kommunerna vars fysiska funktionsförmåga ligger på en nivå som kan göra det svårare att orka i vardagen.

I Västra Nylands och Norra Österbottens välfärdsområden är de sammanlagda resultaten för den fysiska funktionsförmågan bättre än de riksomfattande resultaten i fråga om både flickor och pojkar i årskurs 5 och 8. I Helsingfors är de sammanlagda resultaten särskilt i fråga om pojkar betydligt bättre än de riksomfattande resultaten.

Resultaten i välfärdsområdena Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Mellersta Österbotten och Lappland är svagare än de riksomfattande resultaten i fråga om både flickor och pojkar i årskurs 5 och 8.

”De regionala skillnaderna i den fysiska funktionsförmågan kan till exempel bero på att det i städerna finns fler möjligheter att röra på sig och utöva hobbyer i elevernas närmiljö än på landsbygden. På landsbygden kan dessutom avstånden till skolor och hobbyplatser ofta vara långa, vilket innebär mycket sittande i bil”, säger Mikko Huhtiniemi, utvecklingschef för Move!-systemet vid Jyväskyläs universitets idrottsvetenskapliga fakultet.

Barns och ungas funktionsförmåga påverkar hela samhället

Resultaten av Move!-mätningarna visar att barns och ungas levnadsvanor och samhället i sig har förändrats under de senaste årtiondena. Barn och unga rör på sig mindre och den fysiskt passiva tiden har ökat, vilket har försämrat funktionsförmågan hos barn och unga. Barns och ungas fysiska funktionsförmåga påverkar redan nu och kommer att fortsätta påverka såväl individens välbefinnande som samhället i stort.

”Utmaningarna i fråga om barns och ungas funktionsförmåga kommer att återspeglas senare bland annat i fullgörandet av beväringstjänsten, ansökan till olika branscher, förmågan att studera och arbeta, sjukfrekvensen och sjukfrånvaron, pensioneringen och social- och hälsovårdskostnaderna”, konstaterar läkare Tommi Vasankari, direktör för UKK-institutet.

Välfärdsområdena och kommunerna spelar en nyckelroll i främjandet av funktionsförmågan

I och med social- och hälsovårdsreformen ansvarar välfärdsområdena och kommunerna framöver tillsammans för att främja välfärd och hälsa, inklusive barns och ungas fysiska funktionsförmåga. Social- och hälsovårdsreformen innebär också att de centrala aktörerna inom Move!-systemet arbetar i olika organisationer: lärarna arbetar i kommunerna medan personalen inom skolhälsovården överförs till välfärdsområdena. I fortsättningen är det därmed viktigt att säkerställa ett fungerande samarbete mellan välfärdsområdena och kommunerna och att använda Move!-mätresultaten som en del av motionsrådgivningen för barn och unga och annat arbete för att främja funktionsförmågan.

I kommuner och skolor på olika håll i Finland har man redan identifierat och testat många goda metoder för att främja funktionsförmågan och fysisk aktivitet till exempel under skoldagen. Som en del av [programmet Skolan i rörelse](#) har man i många skolor infört långa raster som möjliggör fysisk aktivitet, utbildad lärare i att ordna funktionella lektioner och uppmuntrat eleverna att t.ex. gå eller cykla till skolan. Genom [Finlandsmodellen för hobbyverksamhet](#) har man därtill ordnat motionsinriktad klubbverksamhet i skolorna. I många kommuner erbjuds elever med oroväckande Move!-mätresultat olika riktade stödåtgärder inom motion och idrott för att förbättra deras fysiska funktionsförmåga och förmåga att klara sig i vardagen.

Move!-systemet syftar till att uppmuntra och stödja barn och unga i att sköta sin egen fysiska funktionsförmåga. Move!-mätuppgifterna används i skolornas motionsfostran, vid de omfattande hälsoundersökningarna för eleverna och som ett verktyg för informationsledning på nationell och regional nivå. Mätresultaten används inte som grund för bedömningen av eleven. Mer information om Move!-systemet: <https://www.oph.fi/sv/move>

Mer information och intervjufrågningar:

- Move!-systemet och resultaten: **Mikko Huhtiniemi**, utvecklingschef, Move!-systemet och Jyväskyläs universitet, tfn 040 805 3945, e-post: mikko.huhtiniemi@jyu.fi
- Resultatens hälsomässiga och samhällsliga effekter: **Tommi Vasankari**, läkare, direktör, UKK-institutet, tfn 040 505 9157, e-post: tommi.vasankari@ukkinstituutti.fi
- Lokala exempel på främjande av barns och ungas funktionsförmåga och rörlighet i kommuner och skolor:

- **Esbo:** Petri Strandén, petri.stranden@opetus.espoo.fi, tfn 046 877 2106
- **Helsingfors:** Arjariitta Heikkinen, arjariitta.heikkinen@hel.fi, tfn 09 310 71765
- **Jyväskylä:** Jon Salminen, jon.salminen@jyvaskyla.fi, tfn 040 080 4041
- **Kajana:** Anni Vartila, anni.vartila@kajaani.fi, tfn 044 421 4085 och Aleksí Nyström, aleksi.nystrom@kajaani.fi, tfn 044 421 4378
- **Konnevesi:** Petri Karjalainen, petri.karjalainen@konnevesi.fi, tfn 040 631 5653 och Riikka Kokko, riikka.kokko@konnevesi.fi, tfn 040 056 2011
- **Kouvola:** Antti Lautala, antti.lautala@kouvola.fi, tfn 020 615 8425
- **Lojo:** Juha Koivuporras, juha.koivuporras@lohja.fi, tfn 044 369 5032
- **Sastamala:** Mirva Saarinen, mirva.saarinen@sastamala.fi, tfn 050 520 4219
- **Tammerfors:** Miina Mäkinen, miina.makinen@tampere.fi, tfn 040 159 4876
- **Träskända:** Jyri Marjamäki, jyri.marjamaki@jarvenpaa.fi, tfn 040 315 2407
- **Uleåborg:** Kati Grekula, Kati.Grekula@ouka.fi, tfn 040 656 9610
- **Vanda:** Kirsi Viitaila, kirsi.viitaila@vantaa.fi, tfn 040 576 9241
- **Åbo:** Pikita Lempiäinen-Koponen, pikita.lempiainen-koponen@turku.fi, tfn 050 516 7209 och Minna Lainio-Peltola, minna.lainio-peltola@turku.fi, tfn 044 753 1048

Beställning och publicering av material:

- Move! 2022-resustatrapporterna (resultat på riksnivå, enligt välfärdsområde och kommun) **kan beställas på förhand** i pdf-format av saku.rikala@gov.fi (**embargo 14.12.2022 kl. 00.05**)
- Resultaten av Move!-mätningarna från hösten 2022 offentliggörs **14.12.2022 kl. 12.00–14.00 på Helsingfors centrumbibliotek Ode (Kino Regina)**. Tillställningen går att följa antingen **på plats** eller **på distans**. Medierepresentanter kan anmäla sig till presskonferensen **senast 13.12.2022** till: saku.rikala@gov.fi. Program: www.liikuntaneuvosto.fi/tapahtuma/move2022/
- Den 14.12.2022 publiceras också resultaten av Move!-mätningarna i databasen för motion och idrott för barn och unga www.liikuntaindikaattorit.fi och på Utbildningsstyrelsens webbplats <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/move-resultat>